

Integraal Handhavings-programma 2023

Jaarrapportage

DCMR milieudienst Rijnmond

Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond

Gemeente Rotterdam

Inhoudsopgave

1. Inleiding 3
2. Integraal Handhavingsprogramma 2023 – Jaarrapportage 4
3. Gebruiksfunctie Woonfunctie 8
4. Gebruiksfunctie Bijeenkomstfunctie en Celfunctie 10
5. Gebruiksfunctie Gezondheidsfunctie 12
6. Gebruiksfunctie Industriefunctie 13
7. Gebruiksfunctie Kantoorfunctie 15
8. Gebruiksfunctie Logiesfunctie 16
9. Gebruiksfunctie Onderwijsfunctie 17
10. Gebruiksfunctie Winkelfunctie 18
11. Gebruiksfunctie Overige gebruiksfuncties 19
12. Gebruiksfunctie Overige aandachtsgebieden 21

1 Inleiding

De jaarrapportage over het Integraal Handhavingsprogramma (IHP) 2023 biedt de controle resultaten van de gezamenlijke inzet op de meest risicovolle objecten en instellingen in Rotterdam. Tijdens de controles wordt gekeken of voldaan wordt aan wet- en regelgeving op het gebied van omgevingsrecht: het naleefgedrag.

Naleving is een breed begrip. Het komt neer op toezichthouden en ervoor zorgen dat bedrijven en instellingen zich houden aan de wetten en regels die als doel hebben om de veiligheid en gezondheid van gebruikers en bewoners te borgen. Hierdoor wordt een minimaal niveau van veiligheid gegarandeerd.

Binnen het IHP werken de verschillende disciplines op het gebied van veiligheid en gezondheid samen in de voorbereiding en uitvoering van controles – naast de reguliere toezichthoudende taken van deze organisaties. De uitvoering van het IHP is in de kern een programmatische samenwerking tussen:

- Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond (VRR)
- DCMR milieudienst Rijnmond (DCMR)
- Stadsontwikkeling/Bouw en Woningtoezicht (BWT)
- Stadsbeheer
- Directie Veiligheid

De gezamenlijkheid van controles helpt in de afstemming tussen partners, zorgt voor de meest optimale inzet van middelen en capaciteit. Maar leidt ook tot het beperken van de controledruk bij ondernemers, eigenaren en gebruikers. Hierdoor draagt het IHP bij aan de bestuurlijke doelstelling om te komen tot een veilige en gezonde stad om in te wonen en te werken.

Integrale werkwijze

Voordat gestart wordt met de uitvoer van het IHP bepalen we gezamenlijk in welke sectoren en op welke objecten – of, zoals we deze in het IHP noemen, 'branches' – de controles plaatsvinden. Bepalend in die keuze is de verhouding tussen de kans op een calamiteit en de ernst van de gevolgen ervan. De verhouding geeft aan hoe hoog het risico is en daarmee welke prioriteit aan een branche gegeven wordt. Binnen het IHP geldt dat hoe hoger het risico, hoe hoger een branche prioriteit krijgt in de planning van controles. De resultaten van deze afstemming leiden tot de jaarlijkse IHP-planning die door het gemeentebestuur wordt vastgesteld.

2 Integraal Handhavingsprogramma 2023 – Jaarrapportage

In totaal zijn in 2023, 1.942 controles uitgevoerd. Tijdens de eerste controles zijn relatief veel (kleine) overtredingen geconstateerd die in verreweg de meeste gevallen na de controle snel zijn hersteld. In een enkel geval heeft een eigenaar of beheerder meer tijd nodig voor herstel bijvoorbeeld door langere levertijden van materiaal. Wanneer een eigenaar of beheerder niet overgaat tot herstel of wanneer sprake is van een ernstige of groter gebrek, wordt een handhavingstraject ingezet. Wanneer sprake is van een handhavingsdossier wordt dit aangegeven in deze jaarrapportage.
Dit is het principe van de nalevingsstrategie: door de betrokken partijen wordt passend instrumentarium ingezet om (naleef)gedrag te verbeteren.

Om te bepalen welke strategie passend is, wordt gekeken naar:
- de ernst van de overtreding (bijvoorbeeld het ontbreken van een logboek is minder ernstig dan het ontbreken van een brandmeldinstallatie);
- de kwetsbaarheid van de branche (risico's bij kinderdagverblijven hebben door de kwetsbare doelgroep een hogere prioriteit dan een kantoorfunctie waar gebruikers over het algemeen in staat zijn om bijvoorbeeld zelfstandig te vluchten in geval van een calamiteit);
- de risicosetting.

In 2023 zien we dat door de toepassing van de nalevingsstrategie van de ongeveer 4000 geconstateerde gebreken (feitelijk geconstateerde overtredingen van wet- en regelgeving) binnen alle branches van het IHP, aan het einde van 2023, 59 handhavingsdossiers in behandeling zijn. Specifiek binnen de branche 'spoorwegemplacementen' is naar aanleiding van IHP inspecties vanuit zowel DCMR en VRR handhavend opgetreden. Vanuit de VRR hebben de constateringen 10 keer tot een (voornemen) last onder dwangsom geleidt. Vanuit DCMR is binnen deze branche voor 2 overtredingen een last onder dwangsom opgelegd. Hieruit blijkt dat de controles belangrijk zijn in het tegengaan van overtredingen van wet- en regelgeving, maar ook bijdragen aan het verhogen van veiligheidsbewustzijn.

2.2 Leren en ontwikkelen

Uit voorgaande jaren is gebleken dat het ontbreken van onderhoudsrapportages de meest voorkomende overtreding is. Als maatregel hierop is binnen verschillende branches middels vernieuwde vooraankondiging gevraagd om een digitale checklist in te vullen om zo meer bewustwording te creëren op het gebied van (brand)veiligheid. In deze vooraankondiging wordt ook gevraagd om voorafgaand aan de controles onderhoudsrapportages van brandveiligheidsvoorzieningen op te sturen.

2.3 Energietransitie

Ook het afgelopen jaar is tijdens de controles meer aandacht geweest voor de energietransitie gekoppeld aan veiligheidsrisico's. De beperkte wet- en regelgeving op dit vlak - die zorgt voor het beperken van veiligheidsrisico's - en de toename van het aantal bedrijven dat zich bezighoudt met bijvoorbeeld de opslag en laden van instabiele lithium ion batterijen, heeft ertoe geleid dat binnen het IHP aandacht is voor het onderwerp. De ervaringen uit de controles helpen in het bepalen welke prioriteit dit onderwerp moet krijgen in het IHP. Maar levert ook informatie uit de praktijk op om ervaring op te doen ten aanzien van toezicht en handhaving op dit relatief nieuwe vlak.

2.4 Leeswijzer

De jaarrapportage IHP 2023 is opgebouwd in gebruiksfuncties met daarbinnen branches. Het afgelopen jaar zijn 10 gebruiksfuncties gecontroleerd met daarbinnen 26 branches. De inzet vanuit het IHP over het afgelopen jaar met de belangrijkste conclusies zijn samengevat per branche in de hoofdstukken 3 t/m 12. In deze hoofdstukken wordt nader ingegaan op geconstateerde gebreken en de effecten van de controles op de IHP-planning van komend jaar.

Samenvatting van de IHP-controles

10 gebruiksfuncties
met daarbinnen **26 branches**
gecontroleerd.

In totaal **1.942 controles.**

Tijdens de eerste controles zijn in totaal ongeveer **4.000 gebreken** – een feitelijke overtreding – geconstateerd. Hierop is een passend instrument ingezet om de situatie te herstellen.

Eind 2023 zijn
59 handhavingsdossiers
in behandeling.

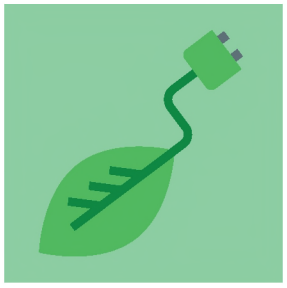
De belangrijkste conclusies uit de IHP-controles in 2023 zijn:

De complexiteit van wet- en regelgeving en de hoge kosten zijn veelal de achterliggende oorzaak voor het (ontstaan van het) gebrek.

De menselijke maat staat voorop! Als duidelijk is dat in branches meer hulp door advies en ondersteuning noodzakelijk is, wordt hierop geanticipeerd. Het gesprek wordt aangegaan met bijvoorbeeld gebouwbeheerders/eigenaren, waarbij naar passende oplossingen binnen de bestaande situatie wordt gezocht, zoals het creëren van een scootmobielberging.

Energietransitie (opslag van nieuwe energie zoals batterijen, onderdelen zonnepanelen etc.): focus wordt gelegd op de opslag, opladen en stallen van producten/voertuigen.

Uit voorgaande jaren is gebleken dat het ontbreken van onderhoudsrapportages de meest voorkomende overtreding is. Als maatregel hierop is binnen verschillende branches middels vernieuwde vooraankondiging gevraagd om een digitale checklist in te vullen om zo meer bewustwording te creëren op het gebied van (brand)veiligheid. In deze vooraankondiging wordt ook gevraagd om voorafgaand aan de controles onderhouds-rapportages van brandveiligheidsvoorzieningen op te sturen.

3 Gebruiksfunctie Woonfunctie

Binnen deze gebruiksfunctie hebben in 2023 de VRR en BWT samengewerkt aan de controles van de branches:

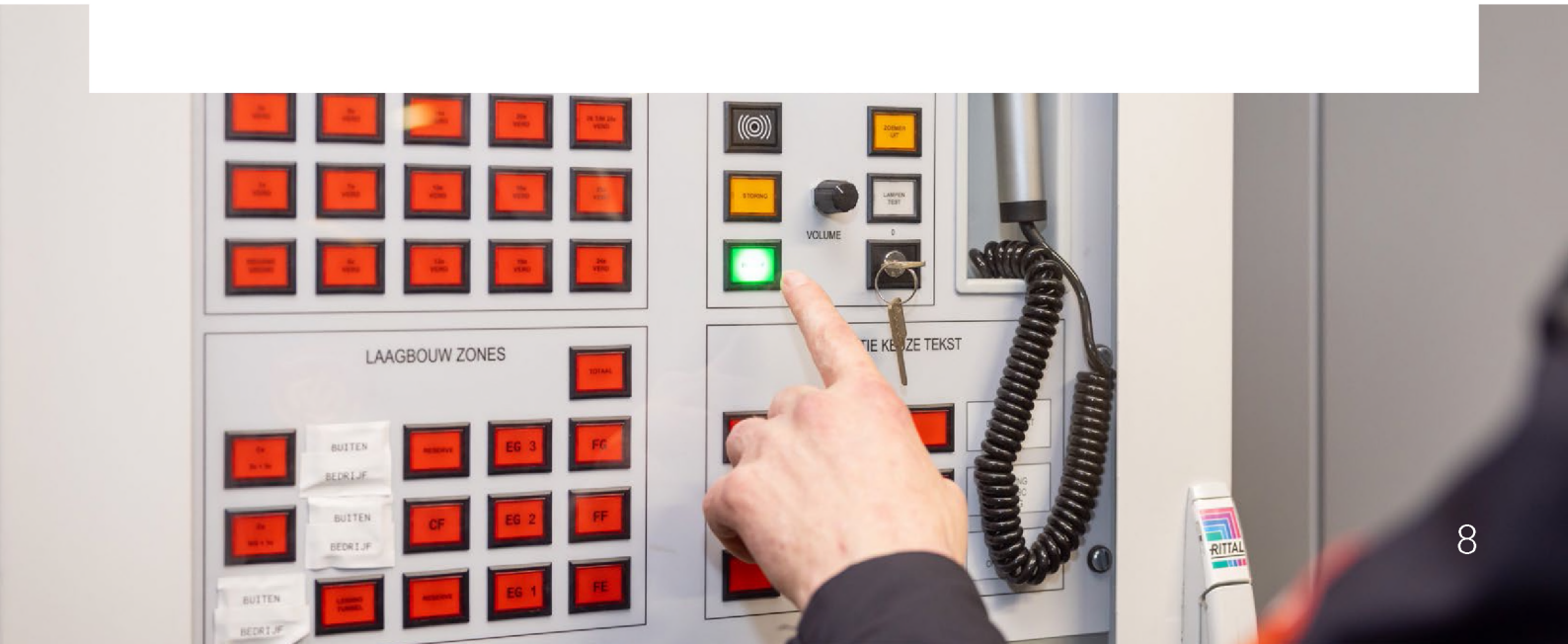
- Woongebouwen 0 - 70 meter
- Hoge woongebouwen 70 m en hoger
- Kamergewijze verhuur

Binnen de categorie 'woongebouwen' zijn in totaal 86 objecten gecontroleerd, en in de categorie 'hoge woongebouwen' 9. Net als voorgaande jaren zijn met name gebreken op het gebied van brandveiligheid (compartimentering), achterstallig onderhoud van bestaande (brand) beveiligingsinstallaties, en onvoldoende vrijhouden van verkeersruimten geconstateerd. Tijdens de controles is extra aandacht besteed aan voorlichting met betrekking tot het stallen en opladen van scootmobielen in het bouwwerk en elektrische voertuigen in eventuele aanwezige parkeergarages. In overleg met gebouwbeheerders/eigenaren is gezocht naar passende oplossingen binnen de bestaande situatie, zoals bijvoorbeeld het creëren van een scootmobielberging.
Mede op basis van resultaten van brandonderzoeken na incidenten in woongebouwen is tijdens de controles op algemene brandveiligheidsvoorschriften ook specifiek aandacht besteed aan de themas veilig vluchten, de inzet van de brandweer, en op de brandcompartimentering tussen de woningen onderling en tussen de woningen en de schachten zoals de luchtbehandelingskanalen en de meterkasten.

Van de in totaal 398 geconstateerde gebreken zijn eind 2023, 10 handhavingsdossiers in behandeling.

De controle van de branche 'kamergewijze verhuur' is gericht op panden waar een kamer-verhuur vergunning is afgegeven. In totaal zijn 296 panden gecontroleerd. Tijdens de controles is vooral aandacht besteed aan brandveiligheid, constructieve aspecten en installaties. Er is gekeken naar de brandcompartimentering en of veilig gevlucht kan worden, en is gecontroleerd op de verplichte rookmelders en de aanwezigheid van blusmiddelen.

In totaal zijn na de eerste controle 108 gebreken geconstateerd. Er zijn veel voorkomende kleine strijdigheden geconstateerd. Het gaat dan met name om een defecte of ontbrekende deurdranger, de aanwezigheid van obstakels in de vluchtweg, het ontbreken van of een defecte rookmelder en niet gekeurde brandblussers. De gebreken zijn het afgelopen jaar allemaal in minnelijk overleg opgelost. Er is geen bestuurlijke sanctie opgelegd in 2023.

Conclusies en aanbevelingen

- Het betreft een omvangrijke branche. Er zijn veel objecten die gecontroleerd moeten worden in de stad. De focus ligt op objecten met kwetsbare groepen bewoners of objecten, waarbij de aard of omvang leidt tot prioriteit.
- Het herstellen van overtredingen rondom voorzieningen zijn overig het algemeen langdurige hersteltrajecten die kostbaar zijn.
- Gezien de kwetsbaarheid van de doelgroep wordt in 2024 wederom de branche 'Woongebouwen 0 – 70 meter' gecontroleerd. Het aantal te controleren objecten wordt hierbij omhoog gebracht van 75 naar 100, waarbij de selectie gaat plaatsvinden op basis van een risicogerichte benadering met de focus op de doelgroep en/of aard van het bouwwerk.
- Ook de controles op de categorie kamergewijze verhuur worden in 2024 voortgezet.

4 Gebruiksfunctie Bijeenkomstfunctie en Celfunctie

Binnen deze gebruiksfunctie hebben in 2023 de VRR en BWT samengewerkt aan de controles van de branches:

- Theater en bioscopen
- Kinderopvang
- Stadions, evenementenhal, zwembaden, sporthallen met publiek
- Horeca
- Sportkantines
- Escaperooms
- Celfunctie

Binnen de categorie bijeenkomstfunctie zijn in totaal 566 controles uitgevoerd. Na de eerste controles kwamen binnen deze categorie in totaal 1127 gebreken naar voren. Dit heeft geleid tot 3 handhavingsdossiers. Net als voorgaande jaren gaat het met name om gebreken op het gebied van (het aantonen van) onderhoud op bestaande (brand)veiligheidsvoorzieningen, zoals brandmeldinstallaties, blusmiddelen, vluchtrouteaanduidingen en noodverlichting.

Binnen de branche celfunctie zijn 6 controles uitgevoerd en 40 gebreken geconstateerd.

Tijdens deze controles is advies gegeven over het verhelpen van de gebreken. Hierdoor stonden eind 2023 geen handhavingsdossiers open binnen deze branche.

Aandachtspunten binnen de branche 'celfunctie' waren met name ontvluchting en hiermee samenhangende aspecten zoals de brandbeveiligingsinstallaties, sleutelplan, ontruimings- en aanvalsplan van zowel de brandweer als de interne organisatie.
In 2023 is er voorafgaand aan de controles bij de kinderopvang middels een vernieuwde

vooraankondiging aan de locaties gevraagd om een digitale checklist in te vullen om zo meer bewustwording te creëren op het gebied van (brand)veiligheid. In het kader van een risicogerichte aanpak zijn alleen nieuwe objecten en locaties waar in 2022 overtredingen zijn geconstateerd gecontroleerd. Uit de resultaten van de controles blijkt dat locaties waar geen overtredingen geconstateerd worden, vaak een beter brandveiligheids bewustzijn hebben.
In de vooraankondiging is ook gevraagd om voorafgaand aan de controles onderhouds-rapportages van brandveiligheidsvoorzieningen op te sturen. Uit voorgaande jaren is gebleken dat het ontbreken van onderhoudsrapportages de meest voorkomende overtreding is. Dit heeft een negatief effect heeft op het naleefpercentage.
Het aantal retour ontvangen onderhoudsrapportages blijft nog achter op de gewenste hoeveelheid.

Conclusies en aanbevelingen

- Binnen de branche 'kinderdagverblijven' wordt de risicogerichte aanpak voortgezet.
- Bij de branche 'stadions, evenementenhal, zwembaden, sporthallen met publiek' wordt vanwege de grote concentratie van bezoekers vastgehouden aan de jaarlijkse controlefrequentie.
- Op grond van het naleefgedrag zullen binnen de branche 'horeca' ook in 2024 de objecten waar in 2023 geen overtredingen zijn geconstateerd een jaar niet worden gecontroleerd. Hiermee wordt de toezichtlast voor exploitanten die zich bewust zijn van brandveiligheid en een goed naleefgedrag hebben, beperkt. Voor de kleinere horecaobjecten zal de samenwerking tussen inspecteurs van de VRR en de toezichthouders van het team drank en horeca van de dienst Stadsbeheer ook in 2024 worden voortgezet, zodat ook de toezichtlast voor exploitanten van kleine horeca objecten waar mogelijk beperkt wordt. DCMR geeft in 2024 aan de VRR een factsheet mee om achter te laten. Hierin staat informatie over geluid en geur. Daarnaast staat er ook in weergegeven welke acties gaan lopen bij overlastmeldingen en welke sancties op overtredingen kunnen volgen.
- Tijdens de controles binnen de branche 'sportkantines' is gebleken dat de meeste verenigingen bewust met de brandveiligheid omgaan. Het naleefgedrag is gestegen en het aantal geconstateerde gebreken is gedaald. Op basis van de controleresultaten en de aard en omvang van de objecten ligt een lage controlefrequentie voor de hand, en is het de aanbeveling de huidige controlefrequentie van eens in de vijf jaar te handhaven.
- De focus bij de controles op escaperooms ligt op het veilig kunnen vluchten. Door het geringe aantal geconstateerde gebreken en het stijgende naleefgedrag wordt het inspectiefrequentie van de escaperooms gewijzigd naar eens in de 3 jaar.
- Voorafgaand aan de controles binnen de branche 'celfunctie' wordt de vooraankondiging voortgezet, waarmee gevraagd wordt om een digitale checklist in te vullen. Dit heeft als doel meer bewustwording te creëren op het gebied van (brand)veiligheid. In deze vooraankondiging gaat tevens gevraagd worden om voorafgaand aan de controles onderhoudsrapportages van brandveiligheidsvoorzieningen te doen toekomen.

5 Gebruiksfunctie Gezondheidsfunctie

DCMR, BWT en VRR hebben binnen deze gebruiksfunctie gecontroleerd op de branches:

- Verpleeg- verzorgingshuizen, gecombineerde zorgfuncties en ziekenhuizen

Binnen deze branche is sprake van verschillende en wisselende gebruiksfuncties in één bouwwerk. Door de functiemix is niet altijd een eenduidig wettelijk kader te hanteren. Het naleefgedrag is ten opzichte van voorgaande jaren verbeterd. Gezien de omvang en complexiteit van de bouwwerken worden tijdens de controles vaak wel een aantal gebreken geconstateerd, maar het beeld is dat de omvang en ernst van de overtredingen afneemt. Door de VRR zijn met name gebreken geconstateerd op het gebied van compartimentering, onderhoud en/of certificering (of niet kunnen aantonen) van bestaande (brandbeveiligings)voorzieningen zoals de brandbeveiligingsinstallaties, vluchtrouteaanduiding en blusmiddelen.

Bij de ziekenhuiscontroles door DCMR waren de geconstateerde overtredingen voornamelijk gericht op de stookinstallaties (keuringen van de stookinstallaties en emissiemetingen van de rookgassen), de zuiveringstechnische voorzieningen voor het afvalwater en de opslag van zuurstof en koolzuur in bulktanks. De hercontroles worden in 2024 uitgevoerd en hieruit volgt of een handhavingstraject noodzakelijk is.

Bij veel instellingen is (brand)veiligheid steeds meer een vast onderdeel van de interne organisatie en wordt de zorg hiervoor ondergebracht bij een facilitaire dienst of een veiligheidscoördinator. Hierdoor wordt bijvoorbeeld tijdens verbouwingen beter nagedacht over de (brand)veiligheid en is ook de voortvarendheid waarmee geconstateerde gebreken worden opgepakt verbeterd.

Conclusies en aanbevelingen

- Het beeld is dat de omvang en ernst van de overtredingen afneemt. Veiligheid is een vast onderdeel van de interne organisatie geworden. Vanwege de afwezigheid en/of lage zelfredzaamheid van gebruikers, blijft de branche een hoge prioriteit houden binnen het IHP. De jaarlijkse integrale controles op deze objecten blijven daardoor gehandhaafd.

6 Gebruiksfunctie Industriefunctie

DCMR en VRR voeren controles uit binnen deze gebruiksfunctie die bestond uit de branches:

- Opslag verpakte gevaarlijke stoffen
- Grootschalige opslag koopmansgoederen

Bij de branche 'Opslag verpakte gevaarlijke stoffen' betreft het bedrijven die verpakte gevaarlijke stoffen opslaan die onder de PGS 15 vallen. De PGS 15 is regelgeving die maatregelen en richtlijnen geeft waarmee risico's bij het opslaan van gevaarlijke stoffen beheersbaar of te voorkomen zijn. Niet alle bedrijven die vallen onder deze categorie vallen binnen de bevoegdheid van de gemeente Rotterdam en daarmee de reikwijdte van het IHP. Als een bedrijf binnen de reikwijdte van het IHP valt dan wordt door VRR en DCMR een integrale controle uitgevoerd. Binnen deze gezamenlijke controles richt DCMR zich primair op de opslag van de gevaarlijke stoffen. Hierbij wordt specifiek gekeken of de opgeslagen stoffen zijn toegestaan bij het betreffende bedrijf en of de juiste voorzieningen en maatregelen zijn getroffen om de opslag veilig plaats te laten vinden. Daarnaast wordt er aandacht besteed aan de juistheid van het journaal, vluchtwegen, bouwkundige eisen rondom PGS-15 voorzieningen, en de beschikbaarheid van bluswater en overige brandbestrijdingsmiddelen. Ook wordt gekeken naar de aanwezigheid van een vakbekwame medewerker, een geoefend noodplan en het beschikbaar hebben van middelen om calamiteiten te behandelen.

De VRR sluit in deze branche aan bij de zogenaamde type C bedrijven met opslagen groter dan 10 ton. Tijdens de inspecties kijkt de VRR naar zaken in relatie tot brandveiligheid, met name de bereikbaarheid van de locatie voor hulpdiensten, juistheid van gevaarlijke stoffenlijsten, het veilig kunnen vluchten in geval van een calamiteit, bouwkundige eisen rondom PGS-15 voorzieningen en de beschikbaarheid van bluswater en overige brandbestrijdingsmiddelen.

In totaal zijn binnen de branche 'Industriefunctie' 66 objecten gecontroleerd waarbij na de eerste

inspectie 157 gebreken zijn geconstateerd. Er zijn door DCMR geen zware overtredingen geconstateerd. In de regel hebben de meeste bedrijven de zaken goed op orde en zijn het vooral kleinere overtredingen. De bedrijven in deze branche worden jaarlijks, en vaak ook tweemaal per jaar, gecontroleerd. Mede hierdoor zijn de bedrijven goed op de hoogte van de geldende wet- en regelgeving. Er zijn niet minder overtredingen op specifieke onderdelen maar over de gehele breedte zijn minder overtredingen geconstateerd. De preventieve controles die zijn ingezet hebben daaraan bijgedragen. Over het algemeen is het naleefgedrag goed.

De VRR heeft tijdens de controles geen overtredingen geconstateerd die dusdanig risicovol zijn, waardoor de externe veiligheid in gevaar is gekomen. Diverse minder zwaarwegende gebreken worden op verzoek vaak ter plaatse direct opgepakt.

Binnen de branche 'grootschalige opslag koopmansgoederen' hebben zaken zoals zonnepanelen in relatie tot de brandcompartimentering en inpandige oplaadpunten van (bijvoorbeeld) elektrische heftrucks aandacht gekregen. Ook is ingezoomd op de inzetmogelijkheden van de brandweer bij een eventueel incident. Hierbij kan onder andere gedacht worden aan de ontgrendeling van hekwerken en het beheer van hydranten op eigen terrein.

Conclusies en aanbevelingen

- Begin 2023 hebben de inspecteurs van VRR en DCMR gezamenlijk een planningsdag georganiseerd voor de branche 'Opslag verpakte gevaarlijke stoffen', waar alle IHP-inspecties voor het gehele jaar met elkaar ingepland zijn. Deze nieuwe manier van plannen heeft zijn succes reeds getoond. Het aantal uitgevoerde controles conform de inspectieplanning is in vergelijking met voorgaande jaren beter gerealiseerd. Inspecties zijn integraal uitgevoerd en inspecteurs maken gebruik van elkaars expertisegebieden.

- De aanbeveling wordt gedaan om een intensievere inspectielast bij de slecht scorende bedrijven in te zetten. Hiermee kan het naleefgedrag bij deze bedrijven vergroot worden.

- Vanwege de omvang van het totale objectenbestand van de branche 'grootschalige opslag koopmansgoederen' is het de aanbeveling om ook in 2024 een gedeelte van de Rotterdamse loodsen integraal te controleren. De selectie van de adressen gaat plaats vinden op basis van risico benadering met focus op energietransitie (opslag van nieuwe energie zoals batterijen, onderdelen zonnepanelen etc.).

- Aanbeveling is dat de branche 'grootschalige opslag koopmansgoederen' ketenpartners nog meer data gestuurd gaan werken door gebruik te maken van elkaars object- of gebiedsinformatie. Waarbij deelname door DCMR en Bouw- en Woningtoezicht aan controles van de VRR bepaald kan worden op basis van objecten en mogelijke risico's.

7 Gebruiksfunctie Kantoorfunctie

VRR voerden in 2023 controles uit binnen de gebruiksfunctie op de branche:

- Kantoren & bedrijfsverzamelgebouwen

Een deel van de Rotterdamse kantoren, dan wel bedrijfsverzamelgebouwen wordt jaarlijks bezocht. Het betreft omvangrijke objecten met veel brandveiligheidsvoorzieningen. Tijdens de 25 controles die binnen deze branche zijn uitgevoerd zijn net als voorgaande jaren lichte overtredingen geconstateerd. De gebruikers zijn over algemeen zelfredzame personen die de omgeving van het bouwwerk goed kennen. De gebreken hebben met name betrekking op het onderhoud (of niet kunnen aantonen) van bestaande (brandbeveiligings)voorzieningen zoals de brandbeveiligingsinstallaties, vluchtrouteaanduiding, de blusmiddelen en de droge blusleidingen. Ook zijn diverse overtredingen geconstateerd ten aanzien van compartimentering. Het naleefgedrag lijkt te verklaren door het feit dat een groot deel van de objecten een langere tijd niet of zelfs nooit gecontroleerd is.

Conclusies en aanbevelingen

- Ondanks het verslechterde naleefgedrag kan niet gezegd worden dat de veiligheid onder druk staat. Het betreft objecten die over het algemeen gebruikt worden door zelfredzame personen die de omgeving van het bouwwerk goed kennen.
- Vanwege de omvang van de totale branche wordt jaarlijks een gedeelte van het totale adressenbestand gecontroleerd. In de controles en de planning wordt met name gefocust op oudere panden en panden die langere tijd niet gecontroleerd zijn.
- In 2024 zal bij de selectie van de objecten ook een focus liggen op pop-up functies en flexibel gebruik en daarbij gaat VRR voor DCMR signaalvragen meenemen tijdens de inspecties.

8 Gebruiksfunctie Logiesfunctie

Binnen deze gebruiksfunctie hebben in 2023 de VRR en BWT samengewerkt aan de controles binnen de branche:

- Hotels, daklozenopvang en internaten

Tijdens de 120 controles zijn met name gebreken geconstateerd op het gebied van (of het aantonen van) het onderhoud van bestaande voorzieningen, zoals de brandbeveiligingsinstallaties en de blusmiddelen. Daarnaast zijn diverse gebreken aan de compartimentering aangetroffen.

Dit jaar is voorafgaand aan de controles middels een vernieuwde vooraankondiging aan de locaties gevraagd om een digitale checklist in te vullen om zo meer bewustwording te creëren op het gebied van (brand)veiligheid. In deze vooraankondiging is ook gevraagd om voorafgaand aan de controles onderhoudsrapportages van brandveiligheids-voorzieningen op te sturen. Uit voorgaande jaren is gebleken dat het ontbreken van onderhouds-rapportages de meest voorkomende overtreding is. Dit heeft een negatief effect op het naleefpercentage. Het aantal retour ontvangen checklists en onderhoudsrapportages blijft nog achter op de gewenste hoeveelheid.

In totaal betrof het 405 gebreken die inmiddels grotendeels zijn verholpen. Er is geen bestuurlijke sanctie opgelegd in 2023.

Conclusies en aanbevelingen

- Gezien de kwetsbaarheid van de doelgroep en op basis van de resultaten wordt de frequentie van de jaarlijkse controles gehandhaafd.
- De vooraankondiging waarbij wordt verzocht om een digitale checklist in te vullen zal worden voortgezet. Dit kan meer bewustwording creëren op het gebied van (brand) veiligheid. In deze vooraankondiging wordt tevens verzocht om voorafgaand aan de controles onderhoudsrapportages van brandveiligheidsvoorzieningen te doen toekomen.

9 Gebruiksfunctie Onderwijsfunctie

Binnen de gebruiksfunctie heeft de VRR in 2023 controles uitgevoerd in de volgende branches:

- Basisonderwijs
- Voortgezet onderwijs

Binnen de branche zijn 308 objecten gecontroleerd in 2023. In het kader van een risicogerichte aanpak zijn dit jaar binnen de branche basisonderwijs alleen nieuwe objecten en locaties waar vorig jaar overtredingen zijn geconstateerd gecontroleerd. De gebreken die tijdens de controles zijn geconstateerd hebben betrekking op het (tijdens de controle niet kunnen aantonen van) onderhoud van de brandmeldinstallatie, blusvoorzieningen en overtredingen op gebied van compartimentering. In veel gevallen zijn de gebreken – in totaal 645 – inmiddels verholpen. Eind 2023 waren 3 handhavings-dossiers actief.

Voorafgaand aan de controles is middels een vernieuwde vooraankondiging aan de locaties gevraagd om een digitale checklist in te vullen om zo meer bewustwording te creëren op het gebied van (brand)veiligheid. In deze vooraankondiging is ook gevraagd om voorafgaand aan de controles onderhoudsrapportages van brandveiligheids-voorzieningen op te sturen. Voorgaande jaren hebben uitgewezen dat het ontbreken van onderhoudsrapportages de meest voorkomende overtreding is. Dit heeft een negatief effect op het naleefpercentage. Het aantal retour ontvangen checklists en onderhoudsrapportages blijft nog achter op de gewenste hoeveelheid.

Eind 2022 heeft verleg plaatsgevonden met stichting BOOR om lopende dossiers te bespreken en om de samenwerkingsafspraken te herijken. Dit heeft als resultaat gehad dat de VRR in 2023 inzage heeft gekregen in het onderhoudsportaal van stichting BOOR. Hierdoor hebben inspecteurs op afstand en alvorens zij de inspecties uitvoerden het onderhoud van een aantal (brandbeveiligings)voorzieningen van de locaties kunnen inzien.

Conclusies en aanbevelingen

- Controlefrequentie van éénmaal per jaar wordt gehandhaafd. Aan de hand van de resultaten van 2024 en 2025 kan mogelijk ook binnen de branche voortgezet onderwijs goed gedrag beloond worden door een risicogerichte aanpak toe te passen en objecten zonder overtredingen een jaar over te slaan.
- De vooraankondiging waarbij wordt verzocht om een digitale checklist in te vullen zal worden voortgezet. Dit kan meer bewustwording creëren op het gebied van (brand)veiligheid. In deze vooraankondiging wordt tevens verzocht om voorafgaand aan de controles onderhoudsrapportages van brandveiligheidsvoorzieningen te doen toekomen.

10 Gebruiksfunctie Winkelfunctie

De controles zijn door de VRR uitgevoerd op de branche:

- Complexe en grote winkels

De nadruk binnen deze controles lag op de grote, complexe winkels en de algemene ruimtes van de grote overdekte winkelcentra in de stad. In totaal zijn hierbij 27 objecten gecontroleerd, waarbij in totaal 128 gebreken zijn geconstateerd. Het soort overtredingen betreft net als voorgaande jaren met name gebreken op het gebied van het onderhoud (of niet kunnen aantonen) van bestaande (brandbeveiligings)voorzieningen zoals de brandbeveiligingsinstallaties, vluchtrouteaanduiding en blusmiddelen. Ook zijn diverse overtredingen geconstateerd ten aanzien van compartimentering.

In vrijwel alle gevallen zijn de gebreken inmiddels verholpen. Eind 2023 was er 1 handhavings-dossier actief.

Conclusies en aanbevelingen

- Het naleefgedrag en met name ook het aantal geconstateerde gebreken is achteruitgegaan. In 2024 ligt daarom wederom de focus op grote en complexe winkelobjecten. Daarbij worden 30 objecten geselecteerd, waaronder ook algemene ruimten van de grote overdekte winkelcentra gecontroleerd gaan worden.

11 Gebruiksfunctie Overige gebruiksfuncties

Binnen deze gebruiksfunctie hebben in 2022 de VRR en BWT samengewerkt aan de controles binnen de branche:

- Parkeergarages

De (brand)veiligheid van parkeergarages is een complex vraagstuk. Dit heeft onder meer te maken met de veelheid aan verschijningsvormen van parkeergarages in combinatie met de bouwregelgeving die zich tot compartimenten van een bepaalde grootte beperkt. Dit soort bouwwerken heeft verhoudingsgewijs veel (brand)beveiligingsinstallaties omdat vaak sprake is van een of meer compartimenten die groter zijn dan de wettelijke basisnormen. In die gevallen moet door middel van een gelijkwaardige oplossing op basis van een integrale risicogerichte aanpak ten minste eenzelfde mate van veiligheid gecreëerd worden, waarbij zowel naar de veiligheid van de bezoekers, als naar de mogelijkheden om een veilig en effectief optreden bij brand door interne hulpverleners en brandweer te maximaliseren, gekeken moeten worden. In de praktijk wordt de oplossing meestal gezocht in de toepassing van extra brandbeveiligingsinstallaties zoals sprinkler- en rookwarmteafvoerinstallaties en niet in het verkleinen van brandcompartimenten vanwege de kosten en praktische bezwaren die dat met zich meebrengt.

In totaal zijn binnen de branche 40 controles uitgevoerd, waarbij 151 gebreken zijn geconstateerd. Eind 2023 waren 15 handhavings-dossiers in behandeling. Er zijn meer parkeergarages gecontroleerd dan op de IHP-planning stond aangegeven (10 controles meer). Wanneer parkeergarages zich onder een woongebouw bevinden, kunnen deze direct meegenomen worden met de controle. Dit heeft voor extra controles gezorgd op het eerder verdeelde adressenbestand van de parkeergarages.

Er zijn veel overtredingen op het gebied van onderhoud en/of certificering van (brandbeveiligings)installaties of het ontbreken van de juiste installaties geconstateerd. Daarnaast ook veel achterstallig onderhoud aan overige (brand)veiligheidsvoorzieningen en overtredingen die betrekking hebben op de compartimentering. Gezien de aard en complexiteit van de geconstateerde gebreken en vanwege de omvang van de werkzaamheden die noodzakelijk zijn om de gebreken te verhelpen (en de kosten die hiermee gepaard gaan), wordt regelmatig in overleg getreden met eigenaren en beheerders van de parkeergarages. Tijdens de controles is extra aandacht besteed aan voorlichting met betrekking tot het stallen en opladen van elektrische voertuigen in parkeergarages. Tevens is verwezen naar de publicatie van het Nederlands Instituut Publieke Veiligheid (NIPV) over dit onderwerp.

Conclusies en aanbevelingen

- Gezien de controleresultaten wordt in 2024 wederom een nieuw deel van de branche gecontroleerd. Deze controles gaan net als in 2023 waar mogelijk gezamenlijk door VRR en BWT uitgevoerd worden, waarbij rekening gehouden wordt met omvangrijke hersteltrajecten die om extra inzet van capaciteit vragen. Hierbij gaat ook extra aandacht gegeven worden aan voorlichting over de risico's bij het opladen van elektrische voertuigen.

12 Gebruiksfunctie Overige aandachtsgebieden

De gebruiksfunctie bevat een zevental branches die door actualiteiten, bestuurlijke vragen of afwijkende functie ten opzichte van andere branches een plek als 'overige aandachtsgebieden' hebben gekregen in de IHP-planning. Alle betrokken organisaties bij het IHP hebben een rol binnen deze branche die op basis van de specifieke branche en behoefte wordt ingevuld. Binnen deze hoofdcategorie vallen onderstaande branches:

- Spoorwegemplacementen (5 controles)
- Garagebedrijven (92 controles)
- Bedrijventerreinen (27 controles)
- Feestzalen en discotheken (64 controles)
- Complexe en overige objecten (15 controles)
- Afvalverwerkers (5 controles)
- Consumentenvuurwerk (13 controles)

Binnen de branche 'spoorwegemplacementen' werken DCMR en VRR nauw samen aan controles op de spoorwegemplacementen waar gerangeerd wordt met gevaarlijke stoffen. Deze emplacementen zijn voornamelijk in het havengebied van de gemeente Rotterdam gesitueerd. Op 1 januari 2023 moest op alle havenemplacementen een nieuwe bluswater(ring) leiding zijn gerealiseerd. Deze deadline is niet op alle emplacementen gehaald. In de loop van 2023 zijn uiteindelijk de nieuwe bluswatersystemen op de vijf havenemplacementen volledig gerealiseerd.

Tijdens de jaarlijkse IHP- en opleveringsinspectie van 2023 is gebleken dat acties als gevolg van onderhoud, testen van bluswatersystemen, inspecties van sporen en wissels of verstoringen aan het bluswatersysteem niet (tijdig) oppakt en oplost worden.

Naar aanleiding van deze constateringen is vanuit zowel DCMR als VRR handhavend opgetreden. 'Naar aanleiding van de constateringen tijdens de IHP inspecties is er vanuit zowel DCMR als VRR handhavend opgetreden. Vanuit de VRR hebben de constateringen 10 keer tot een (voornemen) last onder dwangsom geleidt. Vanuit DCMR is voor twee overtredingen een last onder dwangsom opgelegd. Buiten de IHP inspecties om worden de havenemplacementen regelmatig bezocht naar aanleiding van incidenten of sanctiecontroles. Tijdens deze inspecties worden met enige regelmaat ook nieuwe overtredingen geconstateerd die leiden tot handhavend optreden. Momenteel zijn aan ProRail voor de vijf havenemplacementen 34 lasten onder dwangsom opgelegd voor het overtreden van de omgevingsvergunning milieu of geldende regelgeving.

Nu de aanleg van de nieuwe bluswatersystemen is afgerond en het spoelen van de bluswaterleiding in de loop van 2024 op alle emplacementen is uitgevoerd, is waarschijnlijk minder inzet nodig in deze branche. Dit neemt niet weg dat nog wel veel inzet nodig zal zijn om de sanctiecontroles uit te voeren. Zolang het naleefgedrag van ProRail niet verbetert blijft dit dossier veel tijd kosten in verhouding tot andere branches.

Er zijn meerdere acties ondernomen om het naleefgedrag te verbeteren. Zo heeft de OVV een cultuuronderzoek gedaan. Op bestuurlijk niveau is een taskforce en een bestuurlijke kopgroep opgericht. Daarnaast heeft op uitvoerend niveau lopende het proces van de aanleg van de nieuwe bluswatersystemen iedere twee weken overleg plaatsgevonden. Ondanks al deze acties is het niet gelukt om het naleefgedrag te verbeteren. Aandacht voor deze branche blijft dan ook noodzakelijk.

Binnen de branche 'garagebedrijven' zijn zelfstandige controles uitgevoerd door DCMR, en is daarnaast samengewerkt met ketenpartners tijdens de ondermijningsacties. Tijdens deze acties namen toezichthouders van Bouw- en Woningtoezicht, belastingdienst, politie, Stadsbeheer, Directie Veiligheid en Douane deel aan de controles.

Het valt DCMR op dat bedrijven waar deelscooters onderhouden en opgeladen (lithium-batterijen) worden, de regels slecht naleven. Vanwege de risico's van deze bedrijven heeft DCMR ervoor gekozen alle "deelscooter" bedrijven, die bekend zijn, te bezoeken voor een controle. Uit deze controles is gebleken dat een groot deel van deze bedrijven zich niet hadden gemeld op basis van de eisen uit de geldende wet- en regelgeving. Door DCMR is ambtshalve maatwerk opgelegd voor het opslaan en opladen van lithium-ion batterijen. Per 1 januari 2024 is het maatwerk van kracht en kan DCMR het opgelegde maatwerk controleren.

DCMR kan door uitgebreide data-analyses bedrijven selecteren op basis van een risicogerichte benadering en risicoanalyses maken aan de hand van het digitaal inzien van verplichte onderhoudskeuringen van stookinstallaties en afvalregistraties.

De laatste jaren heeft de branche 'afvalverwerkers' steeds meer aandacht gekregen, doordat hier branden ontstaan. Dit komt zowel door het soort afval dat ingezameld wordt als de opslag ervan. In 2023 is besloten om 5 afvalverwerkers als pilot integraal te controleren in het kader van het IHP. Vanuit DCMR lag de focus op zowel de administratie als de vergunningvoorschriften. Tijdens de controles zijn met name kleine en laag risico overtredingen geconstateerd. Er zijn geen sancties opgelegd. Alle overtredingen waren na de aanschrijving opgelost.

Binnen de branche 'consumentenvuurwerk' zijn door DCMR en VRR 13 controles uitgevoerd bij verkooppunten van consumentenvuurwerk in de stad. Bij deze consumentenverkooppunten wordt consumentenvuurwerk opgeslagen en verkocht. Tijdens de controles is gecontroleerd of de bouwkundige staat van de (buffer) bewaarplaatsen, de verkoopruimte en de brandveilige opslag van consumentenvuurwerk

conform de geldende wet- en regelgeving is uitgevoerd. Daarnaast is gecontroleerd of het jaarlijks onderhoud - en inspectie van de brandmeldinstallatie en sprinklersysteem is uitgevoerd. Ook is gecontroleerd of voor het verkooppunt een geldige verkoopvergunning door de gemeente Rotterdam is afgegeven. Bij één van de locaties is geconstateerd dat de vluchtroute niet in orde was. Binnen de branche is er bij de preventieve controles niet handhavend opgetreden.

Bij de overige drie branches zijn met name gebreken geconstateerd ten aanzien van brandveiligheid. Met name gebreken op het gebied van het onderhoud (of niet kunnen aantonen) van bestaande (brandbeveiligings) voorzieningen zoals de brandbeveiligings-installaties, vluchtrouteaanduiding en blusmiddelen. Ook zijn diverse overtredingen geconstateerd die betrekking hebben op de compartimentering. In 2023 zijn binnen de branche 'feestzalen en discotheken' steekproefsgewijs een aantal objecten tijdens openstelling (avondsituatie) gecontroleerd. Dit is goed bevallen, omdat op deze wijze het daadwerkelijke gebruik kon worden gecontroleerd.

Conclusies en aanbevelingen

- Binnen de branche 'feestzalen en discotheken' worden de integrale controles met Directie Veiligheid voortgezet. Hierbij wordt voorafgaand aan de controles middels een vooraankondiging aan de locaties verzocht om een digitale checklist in te vullen om zo meer bewustwording te creëren op het gebied van (brand)veiligheid. In deze vooraankondiging wordt tevens verzocht worden om voorafgaand aan de controles onderhoudsrapportages van brandveiligheidsvoorzieningen te doen toekomen. Daarnaast wordt in 2024 het steekproefsgewijs controleren van een aantal objecten tijdens openstelling (avondsituatie) gecontinueerd.

- Binnen de branche opslag consumentenvuurwerk/verkooppunten' zijn gezamenlijke controles uitgevoerd door DCMR en VRR in het kader van het IHP. Deze gezamenlijke controles worden in 2024 voortgezet.

- In 2023 is als pilot gestart met het gezamenlijk door DCMR en VRR controleren van 5 afvalverwerkers in het kader van het IHP. De integrale controles zijn goed verlopen. De aanbeveling wordt gedaan om de inzet in 2024 voort te zetten.

- Binnen de branche 'bedrijventerreinen' worden in 2024 wederom 50 objecten geselecteerd op basis van een risicogerichte benadering met de focus op energietransitie (opslag van nieuwe energie zoals batterijen, onderdelen zonnepanelen etc.).

- Binnen de branche 'complexe en overige objecten' betreft het objecten die niet binnen een specifieke branche vallen. Voor 2024 zal een nieuwe selectie van 15 locaties bezocht worden. De samenwerking tussen ketenpartners dient binnen deze branche gezocht te worden. Een fysieke deelname aan controles van DCMR en BWT worden voor 2024 bepaald op basis van objecten en mogelijke risico's.